N°. 154. A°. 1839.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag 28 September.

EGYPTE.

Het *Porto-foglio* van Malta behelst het volgende berigt uit Alexandrië van 5 september: Eene gewigtige tijding verbreidt zich hier, namelijk dat *Hafiz*-pacha met de overblijfselen van zijn leger, en *Ali-Mehemed*-pacha, die met 20,000 man te Konjah stond, zich met *Ibrahim* vereenigd hebben. De consuls hebben zich bij den onderkoning vervoegd, om hem ophelderingen te vragen; maar hij heeft geantwoord dienaangaande niets te weten. (*K. Z.*)

TURKIJE.

Konstantinopel, 4 *sept.* In den loop dezer week zijn eene menigte hooggeplaatste personen en ambtenaren aan wier hoofd de minister van financiën *Hafiz*-pacha, stond, ontslagen geworden, omdat zij tegen den grootvizier *Hosrew* gekant waren. De admiraal *Stopford* en een aantal Engelsche zeeofficiers, die met verlof waren om de hoofdstad te bezigtigen, zijn naar de vloot teruggekeerd. (*Allg. Zeit.*)

Konstantinopel, 4 *sept.* Schier alle gezanten der Europische mogendheden, zijn thans in onderhandeling met de Porte over handelsverdragen, op de grondslagen van het verdrag, tusschen Engeland en Turkije den 16den aug. 1838 gesloten; men noemt ten dien aanzien inzonderheid Spanje en Oostenrijk. Met Sardinië is er reeds een verdrag geteekend. (*A. Z.*)

RUSLAND.

St. Petersburg, 17 *sept.* Bij keizerlijke dagorde van den 7den zijn er onderscheidene prinsen tot chefs van regimenten benoemd; onder anderen is prins *Alexander der Nederlanden*, chef van het Nieuw-Russisch regiment dragonders geworden. (*Br. St. Z.*)

ZWITSERLAND.

Den 20sten april had de regerings-raad van Bazel-land het volgende besluit genomen: 1°. aan niemand zal het voortaan geoorloofd zijn, eenen jood, in welke betrekking ook, een voortdurend verblijf te verschaffen. 2°. De joden mogen zich, uitgenomen op kermissen en markten, niet in het kanton ophouden. Hiertegen heeft nu de Fransche gezant, graaf *Mortier*, aan den president voor het voorzittend kanton eene nota ingeleverd met verlangen, dat het Vorort bij de Bazellandsche regering ten nadrukkelijkste aandringe op de intrekking van haar »onregtmatig besluit." Met verachting van het volkenregt en de bestaande verdragen — heet het in de nota — verbiedt deze vijandige maatregel aan eene gansche klasse van Fransche burgers het oponthoud in een Zwitsersch kanton. (*P. A. Z.*)

DUITSCHLAND.

De *Rhein- und Mosel-Zeitung* behelst het volgende artikel uit Frankfort van 20 september: » Opmerkelijk is het hoe veel moeite men zich, vooral sinds eenigen tijd, geeft, om, door middel van de pers, Rusland en zijne staatkunde in een schitterend licht te stellen, en zijne belangen met bijzondere warmte voor te staan. Niet alleen dat het *Journal de Francfort* met volharding en trouw de Russische zaak dient, maar er verheffen zich ook in de geachtste bladen van Duitschland stemmen, welke de heerschende meening ten gunste van Rusland pogen te rigten. Zelfs te Parijs treedt de heer *Durand* als woordvoerder in dien geest op, roemt den Franschen de overwinnaars van Polen en predikt een verbond met dezelve als overeenkomstig met tijd en natuur. Bij deze pogingen der dagbladen is thans ook een vlugschrift gekomen, hetwelk onder den titel: *De Europische pentarchie*, te Leipzig verschenen is, en op elke bladzijde het merk van Russische ingeving draagt. Hoe weinig men het euvel nemen kan dat de zaak eener regering, inzonderheid eener bevriende, eerlijk verdedigd wordt, zoo moet het nogtans ons gevoel beleedigen en tegenstaan, wanneer daarbij het belang en de eer van ons eigen volk gekrenkt worden, gelijk in de vele der bedoelde dagbladartikels en ook in het genoemde vlugschrift geschiedt.

FRANKRIJK.

Parijs, 23 *sept.* Bij voortduring heerscht er eene groote opgewondenheid onder de mindere standen in Frankrijk, ten gevolge van de hooge broodprijzen. Te Mamers is men voor ernstige ongeregeldheden beducht. Ook te Rochelle vreest men de hernieuwing der oproerige tooneelen, die te Mans hebben plaats gehad. Intusschen schijnt het ministerie nog eenigen tijd te willen wachten met de uitvaardiging van een verbod, betrekkelijk den uitvoer van het graan. De gewone correspondentie schrijft dit toe aan de bezorgdheid der regering, om niet den schijn op zich te laden, ten dezen aanzien voor de dreigende houding der bevolking te zwichten.

Parijs, 24 *sept.* Ten gevolge der door het gouvernement aangenomene onbewegelijke en vaste houding, is de rust te Lille hersteld. Alles voorspelt dat de geschillen tusschen de weversgezellen en hunne meesters in der minne bijgelegd zullen worden. Niettemin blijven de autoriteiten de noodige maatregelen tot handhaving der rust nemen.

— De zoo veel gerucht makende zaak van de bank der Vereenigde Staten met de heeren *Hottinguer*, is alsnu ten einde gebragt. De *Moniteur* zegt, dat het huis *Rothschild* de door gezegde bank op de genoemde bankiers getrokken wissels, ten bedrage van 10 millioen francs, heeft geaccepteerd. Dit berigt is per telegraaf naar Lyon, Bordeaux en Marseille overgebragt.

— De gewone correspondentie zegt, dat een brief uit St. Petersburg het berigt inhoudt van de aankomst te Arrapa van eenen adjudant van den keizer van Rusland, aan den generaal *Rajewski* den last overbrengende, om met het onder zijne bevelen staande reserve-corps van het Zuider leger zich naar Erzerum in beweging te stellen.

Ook de *Temps* deelt eenen brief uit Moscou van den 9den dezer mede, in welken gesproken wordt van de aankomst in het kamp van Borodino van drie koeriers uit Odessa, Tiflis en Teheran, en ten gevolge van welke de baron *Rosiger*, bevelhebber van het derde ligte corps in het Zuiden, en alle daartoe behoorende officieren den last ontvangen hebben, zich binnen twee dagen naar hunne posten te begeven.

Parijs, 25 *sept.* De tijdingen uit Spanje blijven bij voortduring gunstig voor de zaak der koningin. Het berigt dat don *Carlos* naar Frankrijk gevlugt was, heeft te Madrid eene groote vreugde onder de bevolking te weeg gebragt.

NEDERLANDEN.

's Gravenhage, 24 *sept.* Z. M. heeft benoemd, tot kommandant van de 5de afdeeling, den luitenant-kolonel *F. Schock*, en tot kommandant van de 10de afdeeling, den luitenant-kolonnel *J. H. Voet*.

— Aan de respective heeren gouverneurs is door het hoofdbestuur der registratie te kennen gegeven, dat alleen door de bewaarders van de hypotheken en het kadaster dan bij de berekening van het salaris het getal kadastrale percelen in aanmerking kan komen, wanneer de verklaringen worden gevraagd en uitgereikt op de percelen, zonder de eigenaren in aanmerking te doen komen; welke verklaringen echter slechts kunnen worden verstrekt ten aanzien van het tijdvak, sedert de invoering der nieuwe wetgeving verloopen.

— Z. M. heeft het stedelijk bestuur van Kampen gemagtigd tot het doen uitvoeren van eenige voorgedragen verbeteringen aan het vaarwater van Zwolle door Mastenbroek tot Kampen, en van daar langs den IJssel tot in zee, en tot dat einde goedgekeurd een plan, ter opening eener geldleening van ƒ 140,000, om die verbeteringen tot stand te brengen.

— Wij vernemen dat tot rector aan de Latijnsche scholen te Rotterdam, in plaats van wijlen den heer *W. Terpstra*, is benoemd de heer *G. A. Schneiter*, thans rector te Middelburg.

— Bij Zr. Ms. besluit van 22 september ll. is de heer *L. de Liagre*, te Antwerpen, benoemd tot ridder der orde van de Nederlandschen Leeuw.

— Bij besluit van Z. M. van den 22sten dezer, is benoemd, tot secretaris van Zr. Ms. gezantschap aan het Belgische hof, de heer *F. M. W. Testa*, vice-consul en kanselier te Athene, uit welke betrekking hij eervol is ontslagen.

Haarlem, 25 *sept.* Gisteren is de dienst op den ijzeren weg van Amsterdam herwaarts voor het publiek geopend. De eerste trein bestond uit elf verschillende rijtuigen, allen met reizigers bezet, die, onder een vrolijk gejuich, het stations gebouw binnenreden. In de acht reizen, heen en weder, heeft men op den eersten dag, met de verschillende rijtuigen, niet minder dan 1850 personen overgevoerd.

Mengelwerk.

De grondwet een contract.

(*Ingezonden.*)

De *kostbare* leer, door het *Handelsblad* van 21 september 1839 verkondigd, verdient aan die van anderen, en vooral die van onze voorouders, aan die van WILLEM I EN WILLEM III VAN ORANJE, te worden getoetst.

In het placaat van de Staten-Generaal, van 26 julij 1581, waarbij de koning van Spanje vervallen wordt verklaard van de overheid, wordt van deze landen gezegd » die van allen tijden zijn geregeert geweest, ende hebben ook moeten geregeert worden, naevolgende den Eedt bij heure » Princen 't heuren aankomen gedaan, na het uijtwijsen heurer Privilegien, » costuijmen ende oude herkomen: hebbende ook meest alle de voorsz. » landen haren Prince ontfangen op *Conditien*, CONTRACTEN, ende *Accoorden*, de welcke brekende, ook naar recht den Prince van de heerschappije van den lande is vervallen, enz.

Ziedaar bewezen dat de grondwetten dezer landen reeds voor 258 jaren waren erkend te zijn *contracten* en *accoorden* of verbindtenissen wederzijds. Wijders wordt in hetzelfde manifest, grondslag van de daerstelling onzer natie, gezegd » dat de ondersaten voor heure eijgene, heurer huijs» vrouwen, kinderen, ende nakomelingen aengeboren vrijheijt, nae de wet » der natueren goet ende bloedt schuldigh zijn op te setten; en dezelve te » bewaren ende beschermen."

Wat was nu de stand van zaken tijdens de proclamatie van 2 december 1813.

Overgroot was de meerderheid van hen die de opdragt der souvereiniteit toejuichten; maar noch het volk, noch deszelfs tolken waren laaghartig genoeg om daaronder te verstaan, dat zij de hun aangeborene vrijheid, voor hen en hunne nakomelingen, verzaakten, en zich als slaven overgaven aan eenen willekeurigen heerscher.

Zij waren te kiesch en te edelmoedig om voorwaarden uit te drukken, die zij wisten en gevoelden, dat hun verheven landgenoot even als zij van

hunne voorouders, van deszelfs doorluchtige voorzaten geërfd, in zijn hart droeg. Nog waren de woorden van deszelfs doorluchtigen grootvader WILLEM IV niet vergeten:

» Dat hij het zich tot eene eer rekende, geboren en opgevoed te zijn en » nog met genoegen te wonen onder een vrij volk, en dat hij geen on- » waardeerbaarder voorregt, noch dat de eerzucht eens stervelings meer kan » streelen, kende, dan zich te mogen houden voor een voorwerp van liefde » van zulk een volk; hetwelk in geenen anderen dan in eenen vrijen staat » gelijk de onze was, vallen kon, waarom hij ook bereid was voor de be- » houdenis van deszelfs vrijheid en godsdienst al het zijne op te zetten." (WAGENAAR op 1748.)

Dit dat volk, dat gedeeltelijk nog levende geslacht, hetwelk door de kostbare artikels van het *Handelsblad* als eenen hoop redelooze, ontaarde slaven wordt uitgekreten, vergisse zich niet.

» De souvereine vorst aanvaardde die souvereiniteit hem *aangeboden*, (en wat men aanbiedt dient wel beschikbaar te zijn), onder die *waarborging eener wijze constitutie*, welke onze *vrijheid tegen volgende mogelijke misbruiken verzekeren zou.*

» Een aanbod, eene aanvaarding onder waarborging zouden geene verbind- [illegible] *Handelsblad.* Wij, ter contrarie, bewe- [illegible] taal zal moeten veranderen, en elk regtig begrip van woorden doen verliezen, alvorens het gelukken zal, deszelfs onzin te doen opgang maken, en houden ons aan de waardij der woorden sedert 258 jaren.

Onwaar en lasterlijk is de vooronderstelling, opgesloten in de redenering van het *Handelsblad*, dat de souvereine vorst een enkel oogenblik gedacht zou hebben aan eene onbeperkte heerschappij, welke als uit de wolken gevallen zou zijn, of door ontaarde landgenooten aan hem opgedragen. Zijne woorden getuigen hetgeen wij zeggen, en alle nog levenden onder ons getuigen evenens, dat ook het volk aan geene onbeperkte heerschappij dacht.

Nu nog beweren wij, allen ten volle bewust te zijn, dat wij, bijaldien wij laag genoeg daartoe waren, des neen, de aangeborene vrijheid voor ons, onze kinderen en nakomelingen zoo min kunnen wegschenken, als onze Staten-Generaal dit voor 258 jaren mogelijk achtten, en dat wij even als die voorouders, even als de Arragonezen, en zelfs vele andere in latere tijden onderdrukte volken, ten gevolge van verraderlijke raadgevingen, gelijk aan die welke men heden ten dage in het *Handelsblad* kan lezen, volkomen vrij kunnen zijn en blijven onder eenen souverein, aan ons verbonden, gelijk wij aan hem, door een grondwettig *contract.*

Maar, ook het gebeurde onder WILLEM III VAN ORANJE vindt hier plaats. Het parlement werd in 1689 beroepen, en verklaarde: » dat JACOB II, » getracht hebbende de constitutie des rijks omver te werpen, door het » *oorspronkelijke contract* tusschen den koning en het volk te breken, » enz., van de regering had afstand gedaan, en dienvolgens de troon » ledig was."

Daarop volgde de opdragt aan WILLEM III en MARIA. [illegible] het *Handelsblad* bewe- gen, onze voorouders en het Engelsche volk van 1689 als revolutionaire leugenaars, WILLEM III als een overweldiger, onzen eerbiedwaardigen koning, tegen deszelfs eigene woorden en wil aan, als een accidenteel despoot en zijn volk als verachtelijke slaven te willen voorstellen, en daarbij den eenigen titel van hoogstdeszelfs gezag, de opdragt der souvereiniteit, onder waarborging eener wijze constitutie en behoud van vrijheid, weg te willen redeneren.

Ten allen tijde en voor alle weldenkende Nederlanders zal het ergerlijk blijven, dat eenige weinigen steeds trachten te doen aannemen vreemde en absurde theoriën over onbeperkt gezag, uitgedacht door aanhangers van STUARTS of BOURBONS, die daardoor hunne meesters te gronde hebben gerigt.

Men weet zeer goed dat het juist dezelfde theoriën zijn, waartegen onze voorouders en de Engelschen voor meer dan twee eeuwen zich hebben verzet, en die, waar zijnde, des neen, tot de slotrede zouden brengen, dat èn hier te lande, èn in Engeland, de regering geen wettig gezag hoegenaamd zoude hebben. Valsche vrienden zijn soms gevaarlijker dan openbare vijanden.

Wij zijn warsch van alle polemiek over deze materie, maar mogten onze verontwaardiging over de laffe naäping van versletene, vreemde theoriën en de verloochening van der voorvaderen oordeel niet verbergen, en roepen aan het *Handelsblad* toe — *non tali auxilio, non defensoribus istis tempus eget.*

Een vriend van Oranje.

Herziening der grondwet.

(Vermits de ministeriële bladen altijd uitsluitend de Arnhemsche Courant *noemen en aanvallen, waardoor me- [illegible] worden gebragt als ware ons blad de eenige oppositie-courant, wij het niet ondoelmatig het volgende artikel van een* Noord-Braband*er, dien wij anders niet kennen, uit den* Nederlander *over te nemen.)*

De oproeping, door den kundigen regtsgeleerde Mr. D. DONKER CURTIUS tot de natie gerigt, moet gewis in het hart van ieder Nederlander, die zijn vaderland en de vrijheid lief heeft, gereedelijk weerklank vinden. Dank zij hem, die in het gewigtig oogenblik, waartoe wij naderen, de stem met zoo edel doel, met zoo grondwettige en opregt vrijzinnige taal heeft durven verheffen. Een ieder Nederlander indachtig gemaakt heeft, dat hij, die onder eene constitutionele regering leeft, niet alleen tot pligt heeft die regering onderdanig te zijn, maar tevens ook tot die regering mede te werken en dezelve langs alle met orde en wet niet strijdige middelen te helpen verbeteren en volmaken. — Dat ieder dan, die door stand, opvoeding, aanleg of ondervinding iets kan bijbrengen tot toelichting der hoogstaatskwestien waarover bij de herziening der grondwet staat beslist te worden, regtzinnig, onpartijdig en goedtrouwig de vrucht zijner overwegingen mededeele. Onze staatsmannen en zij die als gezanten des volks over de hernieuwing van ons staatsgebouw zullen staan, zullen voorzeker volgaarne die uitboezemingen van de denkwijze en het verlangen der natie vernemen, ten einde daarnaar te kunnen inrigten het verdrag voor en namens het volk te sluiten, met hen die geroepen worden om over hetzelve te regeren; immers is het daarstellen of herzien eener grondwet niets anders dan de regeling der wederkeerige regten en verpligtingen van het volk en van de regering.

Hoezeer geen aanspraak makende op ervaring in staatkunde, wil ik dan ook mijn gevoelen vrijmoedig over eenige punten uiten, enkel en alleen in de hoop van de aandacht te vestigen op die aangelegenheden, welke mijns inziens van het meeste belang zijn.

De eerste waarborg, welken wij te verlangen hebben, en zonder welke het representatief stelsel eene gebrekkige, eene wankelende orde van zaken is, is buiten twijfel de verwezenlijking der ministeriële verantwoordelijkheid. Waar toch is de kracht der grondwet in een staat waar het opperhoofd onschendbaar is en de ministers zich achter die onschendbaarheid kunnen verschansen en buiten bereik der strafwetten blijven. Hoe vele punten van bestuur, hoe vele hoogstgewigtige kwestien, hoe vele belangrijke onderwerpen zijn niet aan de administrative magt overgelaten zonder immer het onderwerp te kunnen uitmaken van regterlijke behoeijingen, en al de aangelegenheden [illegible] aan het inschepen [illegible] misbruiken, aan willekeurige handelingen blootstaan, wanneer de hoofden der departementen van algemeen bestuur, welke daarover beslissen of helpen beslissen, of de beslissingen ten uitvoer leggen, tegenover geene magt hoegenaamd voor hunne daden verantwoordelijk zijn. Waar is de waarborg des volks, indien het geen middel in handen houdt om h n, die hunne magt te buiten gaan, te beteugelen: waartoe dient de grondwet wanneer dezelve niet onder alle opzigten kan gehandhaafd worden, wanneer dit heilig verdrag niet onschendbaar is, wanneer de uitvoering daarvan niet kan worden verzekerd. Wel verre van eene weldaad voor de volkeren te zijn, is eene grondwet zonder verantwoordelijkheid de kanker der vrijheid; zij is in de hand der gouvernementen eene tooverroede waaronder de vrijheid magteloos wordt; zij is de vorm waaronder de verdrukking zich vrij en ongehinderd kan ontwikkelen. Met zoodanige grondwet in de hand en het woord *vrijheid* met spottende scherts op de lippen, kan men het volk alles opleggen, kan men van het volk alles vorderen, zoodra slechts hetgeen wordt opgelegd of gevorderd, in bepaalde bewoordingen kan omschreven worden en naar de letter van een of ander artikel der wet worden gewrongen. Krachtens zoodanige grondwet kan een gouvernement alles van het volk gedaan krijgen, maar het volk niets van het gouvernement. De grondwet eenmaal gedrukt en uitgegeven, is eigenlijk gezegd alles afgeloopen; want wie legt de grondwet uit? het gouvernement. Wie brengt de grondwet ten uitvoer? het gouvernement. Wie waakt over de grondwet? het gouvernement. Anders gezegd het gouvernement is zijn eigen regter, beoordeelt zijne eigene daden en is zijn eigen waarborg.

Eene grondwet zonder ministeriële verantwoordelijkheid is een volslagen [illegible] denkbeeldig iets; een speelpop; een kinderbel, den volkeren uit spotternij [illegible]. Wat toch is eene grondwet? Het zijn de voorwaarden onder welke [illegible] zich, deze heerschappij op te leggen. — De grondwetten zijn dus [illegible] gelen, zij zijn dus gemaakt tegen de regeringen. Wat zal nu het volk gewonnen hebben wanneer hetzelve zonder voorbehoud, zonder waarborg, zonder middel van bedwang, de uitvoering dier bedingen aan diezelfde regeringen toevertrouwt? Een verdrag met iemand sluiten en de naleving daarvan blindelings aan zijne goede trouw overlaten, zonder het middel in de hand te houden om hem daartoe te noodzaken, is eene onvergeeflijke dwaasheid. Het ware even zoo goed geen verdrag met de regeringen aan te gaan, en zich te verlaten op de goede belofte, welke ieder monarch, bij het beklimmen van den troon, aan het volk doet: immers belofte en verdrag, de naleving van het een en het ander, hangen evenzeer onbepaaldelijk van zijnen opvolgenden wil af.

Mijns inziens is het hoofdgebrek onzer staatsregeling niet zoo zeer in de bepalingen onzer grondwet gelegen, als wel in de uitvoering daarvan, en de weinige zorg en voorziening welke men genomen heeft om die uitvoering te verzekeren: het is dat punt vooral, hetwelk de aandacht onzer vertegenwoordigers tot zich moet trekken, en het onderwerp hunner bezorgdheid behoort uit te maken.

Onder die voorzieningen komt zekerlijk in de eerste plaats eene degelijke en wezenlijke verantwoordelijkheid der ministers, doch van niet minder gewigt is het stuk van conflicten, waaromtrent ik onder de menigvuldige geschriften, welke de oproeping van Mr. D. DONKER CURTIUS hebben opgevolgd, nog niets heb aangetroffen.

Het is waar, tot dusverre heeft hetzelve geen onderwerp uitgemaakt van eenige bepaling der grondwet; intusschen is het niet te ontkennen, dat maakt hetzelve al niet regtstreeks deel uit van het *staatsregt*, de conflicten dan toch met de uitoefening van staatkundige regten, zoowel als van burger- en burgerlijke regten in verband staan; zeker is het dat de regeling daarvan [illegible] indachtig [illegible] zoo mogelijk voorzorgen te nemen dat de conflicten nimmer een struikelsteen kunnen worden voor onze persoonlijke bevoegdheden, onze staatkundige regten, onze burgerregten, onze eigendomsregten.

Wenschelijk ware het voorzeker, dat alle verschilpunten, van welken aard ook, aan regterlijke beoordeeling en beslissing konden onderworpen worden. De ondervinding heeft het sedert eeuwen geleerd; zij leert het nog dagelijks, daar alleen is bestendig regt, en, voor zoo veel in het wereldsche mogelijk is, onfeilbaarheid. Dit kan intusschen niet; doch wat voorzeker kan, is, dat bij ons de regterlijke magt niet gedurig voor de administrative magt behoeve te wijken, dat deze laatste niet naar goedvinden tot zich neme de beslissing van een aantal verschillen, in welke zij meestentijds regtstreeks partij is. Zoodra er eene eigendomskwestie bestaat tusschen particulieren en eenig administratief collegie, zoodra er verschil ontstaat over de handelingen van eenig administratief ambtenaar over de regtmatigheid of onregtmatigheid van deezen of genen administratieven maatregel, kan er een conflict opgeworpen worden. Wie verklaart dat het conflict bestaat en gehandhaafd wordt? De koning. Wie beslist de

kwestien verder? De koning. En op welke wijze? na verhoor van de administrative ambtenaren en collegiën die het conflict geprovoceerd hebben; dat is te zeggen, dat het verschil kan beoordeeld worden met verhoor van slechts ééne der partijen, zonder dat er acht behoeve geslagen te worden op den ten allen tijde onschendbaar beschouwden regel: *audi et alteram partem*. Het is waar, de koning *hoort* den raad van state, doch hij *hoort* die ook slechts en handelt naar goedvinden; en die raad van state is een louter administratief collegie; dezelve oordeelt op de ingediende stukken, zonder dat het, zoo als in een naburig land, partijen vrij staat daar het verschilpunt over en weder bij tegenspraak te komen toelichten. Kortom, het conflict wordt opgeworpen; de belanghebbende kan zijne bezwaren bij rekwest indienen, en voorts hoort of ziet hij daarvan verder niets, de zaak wordt buiten hem geheel behandeld, hij weet niet wat men tegen hem of zijne bezwaren inbrengt, en kan daarop dus niet antwoorden; hij is inmiddels weerloos en magteloos, al zijne regten zijn zonder kracht, en hem blijft niets overig dan geduldig de beslissing af te wachten en zich daarmede te vergenoegen, hoedanig dezelve dan ook zijn moge, want zij is zonder beroep. Welke de gevolgen van zoodanig eene inrigting kunnen zijn, behoeft geene ontwikkeling; aan welke misbruiken, aan welke willekeurigheden zulks den weg baant is niet te overzien.

Ik herhaal het, in hoop dat onze vertegenwoordigers het met mij zullen inzien, hoe goed, hoe volmaakt, hoe wijs onze grondwet moge zijn of worden; dezelve is niet veilig wanneer er omtrent de uitvoering geene meerdere voorzorgen genomen worden; 's volks vrijheden en regten zijn zonder waarborg, dezelve kunnen van dag tot dag verkort worden, en niets verzekert ons dat in de toekomst zulks niet gebeure. Zonder de ministeriële verantwoordelijkheid, met de tegenwoordige regeling der conflicten, en met de [illegible] van besluiten te nemen en [illegible] te verleenen, is de grondwet eene herseuschim, eene instelling zonder kracht, zonder duurzaamheid. *Y.*

Waterhoogte te Arnhem.

Den 26 Sept. 1 El 7 Palm 0 Duim; gewassen 2 Duim; gevallen 0 D.
Den 27 Sept. 1 El 7 Palm 2 Duim; gewassen 2 Duim; gevallen 0 D.

Advertentiën.

Mijne hartelijk geliefde Echtgenoote, *B. M. E. KRETSCHMER*, beviel heden gelukkig van een welgeschapen zoon.

ARNHEM,
den 25sten September
1839.

W. J. KRUIJF.

Heden avond, omstreeks 7 uren, overleed, op het aller onverwachtst, de Wel Edele Heer *JOHANN BAPTTIST WEIDE*, *Oud-Contröleur der Watertollen* te *Arnhem*, in den gezegenden ouderdom van ruim 85 jaren.

NIJMEGEN, den 23sten September 1839.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.
ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN EN VAARTEN.

[illegible]

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 11den October 1839, des middags ten 12 ure, zal, onder het voorzitterschap van den INSPECTEUR DER DOMEINEN in het Eerste Ressort, door den AGENT VAN HET DOMEIN te *Zwolle*, daartoe behoorlijk geautoriseerd, ten overstaan van STEDELIJK BESTUUR der Stad *Zwolle*, op het Raadhuis aldaar, publiek worden aanbesteed;

Het* ONDERHOUD VAN DE STRAATWEGEN *der 1ste klasse in de Provincie Overijssel, voor den tijd van* DRIE JAREN, *hetwelk gerekend wordt aanvang genomen te hebben op den 1sten* Julij 1839, *en te zullen eindigen den 30sten* Junij 1842, *zulks in* DRIE PERCEELEN, *als

1°. Het gedeelte STRAATWEG van af de Glacis der Stad *Deventer* over *Zwolle* tot de *Reest* voor *Meppel*, en van *Havelthe* tot de *Friessche grenzen* bij de Kolonie *Willemsoord*.

2°. Het gedeelte STRAATWEG van af de Stad *Deventer* tot de *Hanoversche grenzen* achter *Denekamp*.

3°. Het ONDERHOUD van den STRAATWEG der 2de klasse N°. 2 van *Zwolle* over *Almelo*, *Hengelo* naar de *Pruissische grenzen* achter *Enschedé*.

De besteding zal geschieden bij inschrijving, met borgstelling, en bij opbod.

De hiertoe betrekkelijke bestekken en voorwaarden, zullen, behalve ten kantore van den Ondergeteekende, insgelijks ter lezing liggen aan het bureau van den Heer ADMINISTRATEUR der DOMEINEN in het 1ste Ressort te *Arnhem*, ten kantore der Heeren AGENTEN van het Domein te *Arnhem*, *Amsterdam*, *'s Gravenhage*, *Groningen*, *Leeuwarden*, *Tiel*, *Utrecht* en *Zutphen*, in het lokaal van het provinciaal gouvernement van *Overijssel*, ter secretarie van het stedelijk bestuur te *Zwolle*, en in de voornaamste logementen en herbergen van *Overijssel*.

Wijders zullen eenige gedrukte exemplaren van de gezegde bestekken voor de gegadigden kosteloos te bekomen zijn, zoo bij de heeren AGENTEN van het Domein voornoemd, als bij den Ondergeteekende; kunnende de gegadigden tevens de noodige inlichtingen erlangen, zoo ten Kantore van den AGENT te *Zwolle* als bij de OPZIGTERS der *Groote wegen* te *Zwolle* en *Hengelo*.

De Agent van het Domein voornoemd,
W. G. HOVIJ.

Publieke Aanbesteding.

Op Donderdag den 3den October 1839, des voormiddags ten 10 ure, zal, ten huize van *E. B. HARMSEN*, Waarsman op de *Willemspolder*, te *Echteld*, publiek aan den minstaannemende worden aanbesteed:

***Het* VERWERKEN *van* 20,800 *bossen* RIJSHOUT, *aan de Kribwerken aldaar, met bijlevering van* 25,000 KRIBPALEN.**

Bestek en Voorwaarden zullen ter lezing liggen bij bovengemelden Waarsman; door wien, twee dagen vóór de besteding, de noodige aanwijzing in loco zal gedaan worden, terwijl nadere informatiën te bekomen zijn bij den Heer *A. J. BEIJERINCK* te *Lent*.

In de *Stadswaag*, te *Doesborgh*, zal, op Woensdag den 2den October 1839, des morgens om 11 uur, worden gehouden den OPENBARE VERPACHTING voor zes jaren, in te gaan met 11 November aanstaande, van de navolgende WEIDELANDEN:

ONDER ANGERLO.

De *Groote Gansepoel*; groot 4 Bunders [illegible] pachter *G. VOLKERS*.

Het *halve Triersche Veldslag*; groot 2 Bunders, 50 Roeden en 60 Ellen: pachter *A. VOSSERS*.

Kraaijs Veldslag; groot 5 Bunders, 20 Roeden en 90 Ellen: pachter *C. DULLEMOND*.

Ditmersmaat; groot 3 Bunders, 26 Roeden en 40 Ellen: pachter *H. THUS*.

Koppenburg; groot 5 Bunders, 88 Roeden en 20 Ellen: pachter *J. ROELOFS*.

Grietmaat; groot 4 Bunders, [illegible] Roeden en 60 Ellen: pachter *A. VOSSERS*.

ONDER LATHUM.

Gijzelaarsslag; groot 2 Bunders, 93 Roeden en 50 Ellen: pachter *J. HENDRIKS*.

De *Uitmaten*; groot 4 Bunders, 90 Roeden en 40 Ellen: pachter *G. VAN ZADELHOFF*.

ONDER EN NABIJ ZEVENAAR.

De *Nieuwbroeken*; groot 10 Bunders: — pachter *J. A. P. VERMEER*.

Men is voornemens op Dingsdag den 1sten October 1839, te beginnen des morgens precies te 10 ure en vervolgens, in het *Zwijnshoofd*, op de Markt te *Zutphen*, ten overstaan van den Notaris Mr. *D. EVEKINK* aldaar, erfhuiswijze te verkoopen:

Eenen zeer netten en allezins wel geconserveerden INBOEDEL bestaande in [illegible] GOUDEN en ZILVEREN [illegible] KOSTBAARHEDEN, [illegible] JAPANSCH PORCELEIN [illegible] van zes merken, KRISTAL en GLASWERK, fraai VERLAKT, fijn TAFEL en BEDDELINNEN, welgevulde BEDDEN, KUSSENS en verder TOEBEHOOREN, TAFELS, STOELEN, een KABINET, VLOERKLEEDEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, LEDIKANTEN en toebehooren, extra kostbare PERS, zwaar KOPER en TIN en wat verder zal worden voorgebragt. — Alles te bezigtigen ter plaatse [illegible] daags voor den verkoop, des morgens tusschen 10 en 12, en des middags van 2 tot 4 ure.

Op Woensdag den 2den October 1839, des voormiddags ten tien uren, zal men aan het huis N°. 94 in de Rijnstraat te *Arnhem*, in het openbaar verkoopen;

Eenen welgeconditioneerden INBOEDEL, bestaande in allerhande MEUBELEN en HUISRAAD, waaronder KAGCHELS en VUURHAARDEN, KOPER en TIN; — Eene MANGEL, eene FORTEPIANO, welgevulde BEDDEN; — GOUD en ZILVERWERK. — Eene collectie SCHILDERIJEN in Olieverf, van oude meesters, en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt.

Te zien des Maandags en Dingsdags voor de verkooping, van des voormiddags *tien* tot 's namiddags [illegible] ure.

Verkooping.

Op Donderdag den [illegible] October 1839, te beginnen des voormiddags om [illegible] uur, zal in het Koffijhuis *de Goude Leeuw*, op de Groenmarkt te *Zutphen*, onder meer andere MEUBILAIRE GOEDEREN, in het openbaar worden verkocht een BILJARD, naar den laatsten smaak bewerkt, met al deszelfs TOEBEHOOREN. — Alles daags te voren voor een ieder te bezien.

Aan de belanghebbenden wordt hiermede kennis gegeven, dat de COMMISSIE DER LANDBOUW in *Gelderland*, hare gewone Najaarsvergadering zal houden binnen *Arnhem* op Dingsdag den 8sten October 1839.

---

† † † Tegen 1o. November, of ook tegen het aanstaande voorjaar, wordt binnen *Arnhem* TE HUUR gevraagd: Een ruim HEERENHUIS, liefst met STALLING. Op de ligging wordt minder gezien, dan wel op de inrigting, en zal men aan dat huis de voorkeur geven, waarin zich eene ZAAL, of bijzonder ruim vertrek bevindt. — Opgave van Huurprijs, Ligging en Beschrijving van het Huis, onder Lt. A. R. bij den Boekhandelaar *W. J. KRUIJT*, te *Arnhem*.

---

† Men verlangt in de nabijheid van *Arnhem*, zoo mogelijk langs den weg naar *Velp*, tegen primo Mei 1840, een HUIS, met zes KAMERS, KEUKEN, KELDER en MOESTUIN. — Opgave van Ligging en Huurprijs verzoekt men in *gefrankeerde brieven* onder de letter P. bij [illegible]

[illegible] AFFAIRE IN HET GROOT, te *Arnhem*, eenen solieden COMPAGNON, een matig, slechts voorloopig klein kapitaal kunnende aanbrengen, en die tevens genegen is eenige Kantoorwerkzaamheden te verrigten. — Alleen op eigenhandig geteekende Brieven, onder Letter S. zal gereflecteerd worden. — Franko adres bij den Boekhandelaar *W. J. KRUIJT*, te *Arnhem*.

---

† † † Men verlangt dadelijk, in een zeer fatsoenlijk klein Huis houden, te *Velp*, eene DIENSTBODE, van 25 à 30 jaren, als Meid alleen, het eten goed kunnende klaar maken en het overige huiswerk verrigten, van goede, geloofwaardige getuigschriften voorzien, tegen 40 Gld. loon en verzekering van 25 Gld. voor Nieuwjaar, Kermis en Verval. — Adres bij den Uitgever dezer. Brieven *franco*, onder Letter T.

OPENBARE TENTOONSTELLING

DER BEROEMDE VOORSTELLINGEN VAN

GOBELIN,

toebehoord hebbende aan LODEWIJK XVI,

erkend als de zeldzaamste en uitmuntendste

[illegible]

welke de menschelijke kunst ooit heeft voortgebragt [illegible] uit de geschiedenis [illegible] den en daartoe behoorende [illegible]

Zijnde de schoonheid der kleuren geheel behouden.

No. 1. *JOSEPH maakt zich aan zijne broeders bekend.*

(15 voet hoog, en 18 voet breed). Eene groep van 12 kolossale beelden; naar *Lebrun*.

No. 2. *ESTHER voor AHASUERUS.*

(15 voet hoog, 18 voet breed). Eene met kostbare pracht gecostumeerde groep van levensgroote figuren, in eene antieke troonzaal.

No. 3. *TOBIAS bekomt zijn gezigt weder.*

(15 voet hoog, 16 voet breed). Hoogst belangwekkend huisselijk tafereel.

No. 4. *SALOMON'S eerste regt.*

(15 voet hoog, 16 voet breed). Achttien beelden, levensgroot in eene marmeren zaal. De drie laatsten zijn naar *A. Coppel*.

Verder zijn nog te bezigtigen de navolgende *Gobelins*, welke zich evenzeer door derzelver hooge kunstwaarde onderscheiden:

1o. *Een landelijke bruilofts-optogt, uit den ouden tijd.*

(Geteekend door ANDRAU, 1748.)

2o. *Tooneel voor eene herberg.*

Deze Tentoonstelling is heden en volgende dagen geopend op de Con[illegible], van des morgens *elf* tot *één* uur en 's namiddags van *twee* tot [illegible] *cents per persoon, en voor kinderen de helft.* † †

[illegible] J. EN M. JACOBOWICZ,

Hofbontwerkers van Hare K. K. Hoogheid Mevrouw de Prinses van Oranje,

Berigten het geëerde publiek, dat zij met een groot assortiment van de fijnste en zeldzaamste PELTERIJEN alhier zijn aangekomen, benevens eene fraaije collectie HEEREN-POLONAISES, BEEREN- en TIJGER-ARRENKLEEDEN, VOETKLEEDEN, ROBES DE CHAMBRE en GEZONDHEIDSPELSEN, DAMES-MATILLES, met verschillende soorten van Bont gegarneerd, BOA'S, MOFFEN, COLLIERS, en eene menigte andere artikelen tot dit vak behoorende, en noodigen het geëerde Arnhemsche publiek hierdoor uit, hun magazijn in oogenschouw te komen nemen in het Logement, het *Zwijnshoofd*.

Bij *T. J. VAN TRICHT*, Boekhandelaar te *Aken*, is uitgegeven, en alom verkrijgbaar gesteld:

EEN VERHANDELING OVER HET IJZEROXYDE-HYDRAAT, *als tegengift van het* ROTTENKRUID, door de Hoogleeraren BUNSEN en BERTHOLD. Naar de tweede Uitgave uit het Hoogduitsch vertaald à *f* 1.30.

BERIGT VAN INTEEKENING voor een bij genoegzame deelneming uit te geven TIJDSCHRIFT DER NEDERLANDEN, toegewijd aan de *Vaderlandsche Letterkunde*.

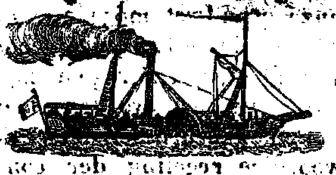
Bij den Ondergeteekenden, Boekhandelaar te *Arnhem*, kan men zich abonneren tot het lezen van

NIEUWE HOOGDUITSCHE WERKEN,

waarmede, bij genoegzame deelneming, tegen half October aanstaande, een begin zal worden gemaakt.

Die hiertoe genegen zijn, gelieven zich bij den Ondergeteekenden te vervoegen, bij wien nadere inlichtingen verkrijgbaar zijn.

W. J. KRUIJT.

STOOMVAART-MAATSCHAPPIJ

VOOR DEN

Neder- en Middenrijn,

gevestigd te Dusseldorp.

Dienst tusschen *Rotterdam*, *Dusseldorp* en *Mentz*, en aan die route gelegene plaatsen.

Met den 1sten OCTOBER 1839 varen de Stoombooten dezer Maatschappij, wegens het vergevorderde Saisoen, niet meer des nachts van *Dusseldorp* naar *Rotterdam*, maar volgender wijze: als tusschen *Dusseldorp* en *Mentz*, DAGELIJKS, en tusschen *Rotterdam*, *Mentz* en vice versa, 3 MAAL 'S WEEKS, te weten:

Iederen *Maandag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Vrijdag* en *Zaturdag* van *Rotterdam*, in twee dagen, naar *Dusseldorp*, met overnachting te *Emmerik*, en iederen *Zondag*, *Maandag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, van *Dusseldorp*, in twee dagen, naar *Rotterdam*, met overnachting te *Arnhem*.

Het vertrek van *Arnhem* naar *Rotterdam* is dus een dag later, zijnde dit *Maandag*, *Dingsdag*, *Donderdag*, *Vrijdag* en *Zondag*.

Uren van Vertrek.

STROOM-OPWAARTS.

Van *Rotterdam*	naar *Emmerik*,	des morgens		ten 6	ure.
» *Arnhem*	» [illegible]				
» *Emmerik*	» *Dusseldorp*				
» *Dusseldorp*	*Coblenz*,	» avonds		» 11	»
» *Keulen*	»	» morgens		» 7½	»
» *Bonn*	»	»	»	» 10½	»
» *Coblenz*	» *Mentz*	»	»	» 7	»

STROOM-AFWAARTS.

Van *Mentz*	naar *Dusseldorp*,	des morgens		ten 6	ure.
» *Coblenz*	»	»	»	» 11	»
» *Bonn*	»	»	» namiddags	» 2½	»
» *Keulen*	»	»	»	» 4	»
» *Dusseldorp*	» *Arnhem*	» morgens		» 8	»
» *Arnhem*	» *Rotterdam*	»	»	» 8	»

Nadere informatiën bij de Agenten; te *Arnhem*, bij G. A. BALCK.

Rijn- en IJssel-

STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Dienstregeling voor de maand October.

Van *AMSTERDAM* naar *KAMPEN*, behalve Zondags, dagelijks 's morgens 8 uur.

Van *KAMPEN* naar *AMSTERDAM*, [illegible]

[illegible] 30 October 's morgens 5 uur.

Van *EMMERIK* naar *KEULEN*,
1, 6, 11, 16, 21, 26 en 31 's morgens half 5 uur.

Van *KEULEN* naar *ARNHEM*,
3, 8, 13, 18, 23 en 28, 's morgens 6 uur.

Van *ARNHEM* naar *KAMPEN*,
4, 9, 14, 19, 24 en 29, 's morgens 5 uur.

Van *KAMPEN* naar *DEVENTER*,
4, 9, 14, 19, 24 en 29, 's middags circa 2 uur.

In directe verbinding met de Stoombooten van *Amsterdam* naar *Hamburg* en van *Keulen* naar *Mainz*, *Straatsburg* en *Bazel* en in correspondentie met Diligences van *Amsterdam* over *Haarlem* naar 's *Hage* en *Rotterdam* en van *Kampen* over *Zwolle* naar *Groningen*, *Almelo*, *Enschedé* en *Oldenzaal*, breeder bij affiches omschreven, en nadere informatiën ten Kantore van Heeren Agenten der Maatschappij.

Te Arnhem bij C. A. THIEME, Boekdrukker.